

natuurtoets

Natuurtoets uitwerkingsplan Hanzewijk Kampen

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Kampen

Status

Definitief

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Natuurtoets uitwerkingsplan Hanzewijk Kampen

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

Datum

Status

21-130

2 februari 2022

Definitief

Auteur(s)

Tweede lezer

Opdrachtgever

Gemeente Kampen

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

(2022). Natuurtoets uitwerkingsplan Hanzewijk Kampen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-130. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en methode	5
2.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	5
2.2 Beschermingskader Natuurnetwerk Nederland (NNN)	6
2.3 Onderzoeksmethode	7
3. Voortoets Natura 2000	10
3.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden	10
3.2 Stikstofdepositie	10
4. Natuur Netwerk Nederland	12
4.1 Ligging ten opzichte van NNN-gebieden	12
4.2 Beoordeling en conclusie	12
5. Soortbescherming	13
5.1 Flora	13
5.2 Zoogdieren	13
5.3 Vogels	16
5.4 Amfibieën	17
5.5 Overige soorten	17
6. Geraadpleegde bronnen	18

Bijlagen

Bijlage 1 AERIUS-berekening

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

De gemeente Kampen heeft het voornemen om het noordelijke deel van de Hanzewijk in Kampen te herinrichten. Om plaats te maken voor twee nieuwe schoolgebouwen en twee appartementencomplexen wordt de bestaande bebouwing gesloopt. Voor de werkzaamheden geldt een uitwerkingsverplichting van het bestemmingplan. Gemeente Kampen heeft Ecogroen gevraagd een natuurtoets uit te voeren. De natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke gevolgen op aanwezige beschermde soorten en gebieden die op kunnen treden door de voorgenomen werkzaamheden.

Natura 2000

- Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken' dat op een afstand van circa 700 meter ten noordoosten van het plangebied ligt. Doordat het plangebied buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden is gelegen, zijn negatieve gevolgen door oppervlakteverlies op voorhand uitgesloten. Verstoringe gevolgen door bijvoorbeeld licht of geluid tijdens de werkzaamheden worden gezien de ruime afstand tot habitattypen en leefgebieden van soorten, de tussenliggende infrastructuur en bebouwing eveneens uitgesloten.
- Sinds 1 juli 2021 geldt een vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming voor vervolgstappen als gevolg van stikstofdepositie door bouw- en aanlegwerkzaamheden. Uit de AERIUS-berekening blijkt verder dat de gebruiksfase van het plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie van > 0 mol/ha/jaar op omliggende Natura 2000-gebieden.

Soortbescherming

- Tijdens de quickscan zijn in het schoolgebouw potentiële verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis aangetroffen. Tijdens het aanvullend onderzoek zijn er echter geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen ontbreken ook binnen het plangebied.
- In ruigtes en struweel rondom de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van egel aanwezig zijn. Tijdens het aanvullend onderzoek is een waarneming van egel gedaan binnen het plangebied.
- Ruigtes en struweel kunnen daarnaast in gebruik zijn als verblijfplaatsen van zoogdieren en amfibieën met een provinciale vrijstelling.
- In en in de directe nabijheid van het plangebied ontbreken jaarrond beschermde nesten van vogels en onmisbare foerageergebieden van deze soorten. Wel zijn diverse algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten in en in de directe omgeving van het plangebied.
- In het plangebied ontbreken groeiplaatsen van beschermde flora en verblijfplaatsen en onmisbare foerageergebieden van beschermde amfibieën, vissen, reptielen en ongewervelden.

Advies

- Een ontheffing Wet natuurbescherming is voor egel aan de orde bij het verwijderen van groen in het plangebied. Aan het verkrijgen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor egel worden o.a. voorwaarden gesteld aan de periode waarin struweel wordt verwijderd (buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode in oktober). Daarnaast is het van belang dat voor egel opnieuw leefgebied wordt ontwikkeld op de nieuwbouwlocatie of dat bestaand groen wordt verplaatst. In deze situatie is uitzicht op ontheffing en vormt aanwezigheid van egel geen belemmering voor het uitwerken van het bestemmingsplan.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van algemene nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie een provinciale vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is. Zodoende vormt aanwezigheid van dergelijke zoogdieren en amfibieën geen belemmering voor het uitwerken van het bestemmingsplan.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half februari of na half december en het onderzoeksgebied voorafgaand aan de werkzaamheden te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedssfeer van het plan. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of nesten of eieren van broedvogels worden beschadigd of vernield, ongeacht de datum. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van vogels - geen belemmering voor het uitwerken van het bestemmingsplan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De gemeente Kampen heeft het voornemen om het noordelijke deel van de Hanzewijk in Kampen te herinrichten. Hierbij wordt een schoolgebouw gesloopt en worden twee nieuwe schoolgebouwen en twee appartementencomplexen gerealiseerd. Voor de werkzaamheden geldt een uitwerkingsverplichting van het bestemmingsplan. De voorgenomen werkzaamheden gaan mogelijk gepaard met gevolgen op beschermde natuurwaarden.

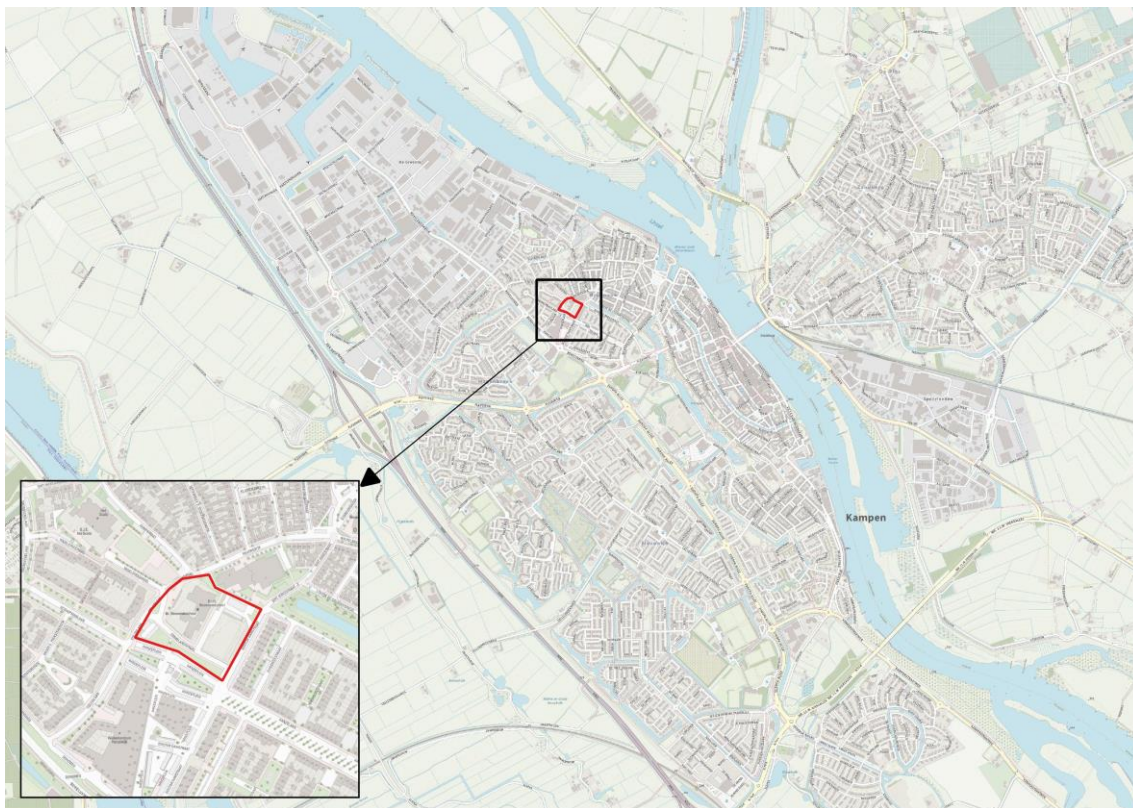
De Wet natuurbescherming ('Wnb') verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze natuurtoets zijn de gevolgen van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Wet natuurbescherming voor wat betreft Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland ('NNN') en soorten.

Aan de wet- en regelgeving van de houtopstanden uit Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming is niet getoetst. De te kappen bomen vallen niet onder de definitie van houtopstand in de zin van de Wet natuurbescherming.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied wordt globaal omgeven door de Ommelandsingel, Colijnlaan en de Dr. Damstraat in Kampen (zie figuur 1.1). Op dit moment zijn daar gebouwen behorende tot basisschool Dr. H. Bouwman-school/ KDV Bouwman aanwezig. Daarnaast zijn bestrating, groen en een braakliggend terrein aanwezig.

De plannen bestaan uit de nieuwbouw van twee basisscholen met kinderopvang en gymzaal. Daarnaast zijn twee appartementencomplexen met in totaal 63 appartementen gepland. Het omliggende gebied wordt opnieuw ingericht (o.a. aanleg van parkeerplaatsen en groen).

Figuur 1.1 Plangebied (rode lijn) in Kampen. Bron achtergrond: PDOK

1.3 Leeswijzer

Het wettelijk kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten gevolgen op beschermde gebieden (hoofdstuk 3), Natuurnetwerk Nederland (hoofdstuk 4) en beschermde soorten (hoofdstuk 5). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Als laatste volgen de geraadpleegde bronnen.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) (Overheid, 2021) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de bescherming van soorten en gebieden. Bescherming van houtopstanden wordt conform de uitvraag niet meegenomen. In kader 2.1 is de samenvatting van de relevante wetteksten te vinden.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een

minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling, uitwerking of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wet natuurbescherming. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wnb) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wnb de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een Wnb-ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Door het in werking treden van deze wet en bijbehorende besluit (Bsn) en regeling (Rsn) worden gevolgen van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden veroorzaakt door bouwactiviteiten (aanlegfase) buiten beschouwing gelaten voor plannen en projecten (zie kader 2.2).

Kader 2.2 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli 2021 is de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) – en een ministeriële regeling ter aanvulling van de Wsn en het Bsn – de Regeling stikstofreductie en natuurverbetering (Rsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase. Ook bevat de wet een toekomstige stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn borgt de daadwerkelijke invulling van de Wsn en de Rsn regelt onder andere de aanvraagvereisten bij een omgevingsvergunning voor bouwen. De Wsn is opgenomen in de Wet natuurbescherming.

2.2 Beschermingskader Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid 2021b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van gevolgen op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de bestemmingsplannen. Indien geen sprake is van een nieuw vast te stellen bestemmingsplan, dan wel dat een omgevingsvergunning voor afwijken bestemmingsplan niet vereist is, is toetsing aan het NNN niet aan de orde.

Omgevingsverordening Overijssel

Het ruimtelijk beleid voor de NNN is in de provincie Overijssel vastgelegd in de Omgevingsverordening (Provincie Overijssel, 2019). Het beleid is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. Volgens art. 2.7.3 lid 4 van de omgevingsverordening (Provincie Overijssel, 2019) geldt dat: "Bestemmingsplannen die betrekking hebben op gebieden die op de kaart als bedoeld in artikel 2.7.2 zijn aangeduid als NNN wijzen geen bestemmingen aan of stellen geen regels die activiteiten mogelijk maken die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gebieden of van de samenhang tussen die gebieden."

De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de provincie Overijssel hebben betrekking tot actuele en potentiële natuurwaarden van het gebied. Deze zijn beschreven in bijlage 1b van de omgevingsverordening (Provincie Overijssel, 2019). Daarnaast zijn er ook algemene waarden die onder de wezenlijke kenmerken en waarden vallen.

2.3 Onderzoeksmethode

Literatuuronderzoek

Om de aanwezigheid of te verwachten beschermde waarden in en in de nabijheid van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruikgemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Tevens is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden).

Gebiedsbescherming (Natura 2000)

Algemeen

Het plangebied ligt op ongeveer 700 meter afstand van Natura 2000-gebied Rijntakken. Onderzocht is of negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied te verwachten zijn, en zo ja,

of deze significant (kunnen) zijn. Gestart is met het bepalen van mogelijke negatieve gevolgen die kunnen optreden tijdens de aanleg- en de gebruiksfase van de herinrichting van de Hanzewijk. Hieruit blijkt dat vooral negatieve gevolgen te verwachten zijn als gevolg van stikstofdepositie tijdens de aanleg- en gebruiksfase in Natura 2000-gebied Rijntakken (zie paragraaf 3.3). Onderstaand wordt ingegaan op de methode voor het bepalen van gevolgen als gevolg van stikstofdepositie.

Toename stikstofdepositie

Eén van de mogelijke gevolgen kan ontstaan door een toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Specifiek voor het onderwerp stikstofdepositie zijn door het Rijk en de provincies een aantal instrumenten voor vergunningverlening ontwikkeld, te weten het stikstofregistratiesysteem (SSRS), de (provinciale) Beleidskaders voor het salderen van stikstofemissies en de Beleidslijn tijdelijke deposities. Het rekenmodel AERIUS Calculator (BIJ12, 2022) wordt in de Wet natuurbescherming voorgeschreven om te bepalen of al dan niet sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

De gevolgen door stikstofdepositie zijn in beeld gebracht aan de hand van modelberekening(en) met AERIUS Calculator (BIJ12, 2022). De gemeente Kampen heeft uitgangspunten aangeleverd met betrekking tot de gebruiksfase van dit plan (onder andere het aantal woningen en het woningtype). Op basis van deze gegevens is een berekening uitgevoerd in AERIUS Calculator om te bepalen of er al dan niet sprake is van stikstofdepositie.

Toets gebiedsbescherming (Natuurnetwerk Nederland)

Het plangebied ligt geheel buiten de begrenzing van het NNN. Het NNN kent in de provincie Overijssel formeel geen externe werking, maar in het kader van goede ruimtelijke ordening worden de mogelijk negatieve gevolgen van de voorgenomen bestemmingsplanuitwerking op het NNN nader uitgewerkt. Daartoe is aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek beoordeeld of er door de het plan gevolgen kunnen optreden op de wezenlijke kenmerken en waarden NNN. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

Onderzoek soortbescherming

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 8 februari 2021 (bewolkt, regenachtig, 5°C en matige wind) is uitgevoerd in het plangebied. Tijdens het veldbezoek is het terrein geïnspecteerd, waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het plangebied en beschermde gebieden. Specifiek is aandacht besteed aan de egel en vleermuizen, waarbij het plangebied is beoordeeld op geschikt biotoop voor deze soorten.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voorgenomen plan bepaald welke gevolgen kunnen optreden op beschermde soorten en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek en een ont-heffingsaanvraag) vereist zijn.

Aanvullend onderzoek vleermuizen

Uit het quickscan veldbezoek is gebleken dat de te slopen gebouwen mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats van soorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Om aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen in de betreffende bebouwing aan te tonen is vleermuisonderzoek uitgevoerd conform het landelijke vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad, 2021). Hierin is beschreven waar een vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet voldoen om het gebruik van een (vaste) verblijfplaats door vleermuizen vast te kunnen stellen.

Specifiek gaat het om twee nachtelijke bezoeken in de periode juni-half juli gericht op kraamkolonies en zomerverblijfplaatsen en twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus tot eind september gericht op baltslocaties en paarverblijfplaatsen van groepjes vleermuizen. Bij de onderzoeken is gebruikgemaakt van batdetectors met de mogelijkheid om opnamen te maken, zoals de Pettersson D240x, de M500 en de Echometer Touch 2. Deze onderzoeken hebben plaatsgevonden onder gunstige weersomstandigheden (droog, geen harde wind, minimaal 10 °C, zie tabel 2.1). De bezoeken zijn gebracht in de schemering, wanneer vleermuizen in en uit de verblijfplaats vliegen.

Aanvullend onderzoek egel

Aanvullend onderzoek naar egel is in voorliggende situatie gecombineerd met het aanvullend onderzoek naar vleermuizen. De actieve periode van egel loopt van eind april tot en met eind november (egelbescherming.nl). In deze periode is het plangebied vier keer bezocht. Aangezien foeragerende egels gemakkelijk waarneembaar zijn tijdens de schemering en nacht, zijn de observaties van vleermuisonderzoekers voldoende om de aanwezigheid van egel te bevestigen of uit te sluiten. Voor een overzicht van de bezoeken wordt verwezen naar tabel 2.1.

Tabel 2.1 Overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Soortgroep (focus)	Datum	Begin-eindtijd	Weersomstandigheden
Quickscan	08-03-2021	10:15-11:30	6°C, droog, bewolkt, windstil
Ochtendbezoek vleermuizen + egel	15-06-2021	03:15-05:15	14°C, half bewolkt, droog, weinig wind
Avondbezoek vleermuizen + egel	13-07-2021	21:45-23:45	20°C, bewolkt, droog, weinig wind
Avondbezoek vleermuizen + egel	18-08-2021	22:00-00:00	15°C, bewolkt, droog, weinig wind
Ochtendbezoek vleermuizen + egel	29-09-2021	05:30-07:30	12°C, half bewolkt, droog, windstil

3. Voortoets Natura 2000

3.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is Rijntakken, dat op een afstand van circa 700 meter ten noordoosten van het plangebied ligt (zie figuur 3.1). Het Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied. Overige Natura 2000-gebieden als Ketelmeer & Vossemeer, Veluwerandmeren en Zwartemeer liggen op circa vier à vijf kilometer afstand. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen directe relatie met het gebied 'Rijntakken' of verderop gelegen Natura 2000-gebieden. Directe negatieve gevolgen, waaronder oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) gevolgen door bijvoorbeeld licht of geluid – met uitzondering van stikstof – worden gezien de aard en omvang van de in-greep, de afstand en de tussenliggende houtopstanden en infrastructuur eveneens uitgesloten.

Figuur 3.1 Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied Rijntakken (groen).

3.2 Stikstofdepositie

Uitgangspunten AERIUS

Voor de gebruiksfase (toekomstige situatie) zijn de verkeersbewegingen van en naar de appartementen een bron van stikstofuitstoot. De te realiseren woningen zullen emissievrij zijn en dragen zodoende niet bij aan de stikstofemissie van dit plan.

- Het aantal verkeersbewegingen in de toekomstige situatie is berekend met kengetallen uit CROW (2018) en referentieprojecten.
 - Appartementen: sociale huur, sterk stedelijk, rest bebouwde kom: max. 4,0 mvt/etmaal per woning;
 - Sporthal: sterk stedelijk, rest bebouwde kom: max 10,3 mvt/etmaal per 100m²;
 - Kinderopvang: sterk stedelijk, rest bebouwde kom: max 33,7 mvt/etmaal per 100m²;
 - Scholen: sterk stedelijk, rest bebouwde kom: 450mvt/etmaal.
- Het aantal verkeersbewegingen in de gebruiksfase is in totaal 867 verkeersbewegingen per etmaal.
- De verdeling van het aantal verkeersbewegingen in licht verkeer, middelzwaar verkeer en zwaar verkeer is overgenomen van vergelijkbare projecten (96,4% licht verkeer, 2,6% middelzwaar verkeer en 1% zwaar verkeer).
- Het hanteren van deze verdeling resulteert in het invoeren van 835,8 verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal, 22,5 verkeersbewegingen middelzwaar verkeer per etmaal en 8,7 verkeersbewegingen zwaar verkeer per etmaal.
- Het verkeer gemodelleerd vanaf het plangebied op de Dr. Damstraat in zuidelijke richting tot aan de rotonde aan de Beneluxweg. Vanaf hier gaat het verkeer op in het heersende verkeerbeeld.
- De AERIUS-berekening is voor het rekenjaar 2022 uitgevoerd.

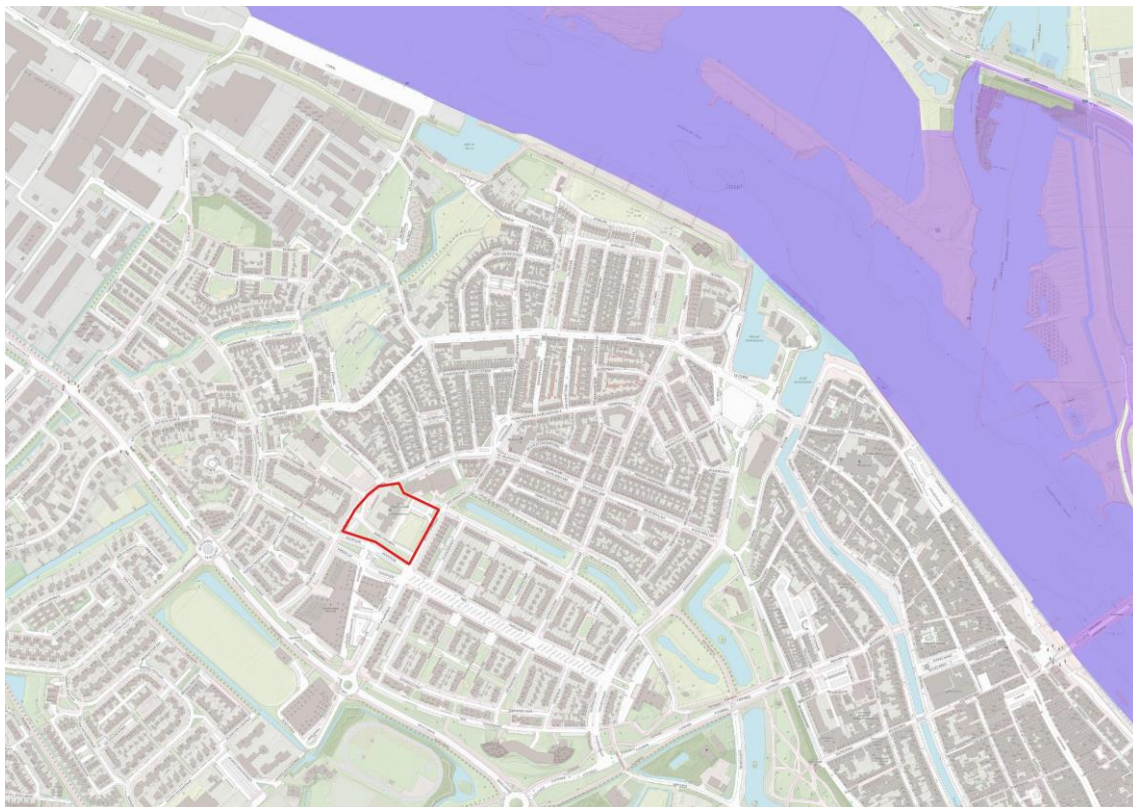
Rekenresultaat en conclusie

De AERIUS-berekening voor de gebruiksfase (kenmerk RUFLaQ2ohXTX, 31 januari 2022; zie bijlage 1) toont aan dat er geen toename van stikstofdepositie ontstaat in stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied Rijntakken en andere Natura 2000-gebieden. Negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken en andere Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Stikstofdepositie leidt niet tot een belemmering voor het uitwerken van het bestemmingsplan.

4. Natuur Netwerk Nederland

4.1 Ligging ten opzichte van NNN-gebieden

Het meest nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland-gebied is Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding, dat ten noordoosten van het plangebied op ruim 600 meter afstand ligt (zie figuur 5.1).

Figuur 4.1 Locatie plangebied (rode lijn) ten opzicht van NNN gebied Uiterwaarden IJssel en IJsselmonding (paars).

4.2 Beoordeling en conclusie

Directe negatieve gevolgen op de wezenlijke kenmerken en waarden, waaronder oppervlakteverlies, worden vanwege deze ligging op voorhand uitgesloten. Indirecte (uitstralende) gevolgen door bijvoorbeeld licht of geluid worden gezien de aard en omvang van de ingreep, de afstand en de tussenliggende woonwijken en infrastructuur eveneens uitgesloten. Bescherming van het Natuurnetwerk Nederland leidt niet tot een belemmering voor het uitwerken van het bestemmingsplan.

5. Soortbescherming

5.1 Flora

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Het terrein bestaat uit een groot betegeld speelplein en een deel braakliggende grond, waar algemene soorten als smalle weegbree, ridderzuring en gewoon duizendblad groeien. Daarnaast zijn enkele lindes en platanen aanwezig op het terrein.

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) worden beschermde plantensoorten ook niet verwacht. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van flora - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

5.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermd door artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) van de Wet natuurbescherming. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 5.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 5.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn potentiële verblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis aangetroffen in de te slopen gebouwen. Potentiële verblijfplaatsen bestaan uit spouwmuren en ruimten in dakoverstekken die bereikbaar zijn via een kier tussen de muur en de overstek en spouwroosters. Tijdens het aanvullend vleermuisonderzoek zijn binnen het plangebied echter geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien verblijfplaatsen van vleermuizen - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

Vliegroures en foerageergebieden

Groen binnen het plangebied heeft mogelijk een beperkte functie als vliegroure en foerageergebied van vleermuizen als gewone dwergvleermuis. Daarnaast heeft de aanwezige bebouwing mogelijk een functie als geleidend element op vliegroures van vleermuizen.

Vanwege de beschikbaarheid van alternatieve geleidende elementen in de vorm van omliggende bebouwing en groen, leidt het verwijderen van bebouwing en groen in het plangebied niet tot verlies van onmisbare vliegroures van vleermuizen. Daarnaast gaat er door het verwijderen van vegetatie een beperkte oppervlakte aan foerageergebied verloren. In de omgeving is alternatief foerageergebied ruim aanwezig waardoor er geen sprake is van negatieve gevolgen op foerageergebieden. Realisatie van het plan leidt niet tot schade aan onmisbare vliegroures of foerageergebieden van vleermuizen. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien vliegroures en foerageergebieden - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

Grondgebonden zoogdieren

Egel

In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van egel (NDFF, 2021). Zo is egel in 2020 langs de Thorbeckelaan circa 200 meter ten westen van het plangebied waargenomen. In het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van egel aanwezig in dichte bosjes en rommelhoekjes. De begroeiing aan de noordwestkant van het terrein is dicht genoeg om te fungeren als verblijfplaats (zie figuur 4.1). Tijdens het aanvullend egelonderzoek is één egel waargenomen binnen het plangebied (figuur 4.2). Daarnaast is foerageergebied van egel (gazons) aanwezig binnen het plangebied. Van onmisbaar foerageergebied is geen sprake gezien de hoeveelheid alternatief foerageergebied in de omgeving in de vorm van overige tuinen en ruigte.

Figuur 5.1 Potentiële verblijfplaats egel in de vorm van dichte bosjes

Bij de voorgenomen ontwikkeling gaan mogelijk vaste voortplantings- en/of rustplaatsen van egel verloren. Dit is een overtreding van verbodsbepaling 3.10, lid 1b van de Wet natuurbescherming. Voor egel geldt in de provincie Overijssel geen vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen (Provincie Overijssel, 2021). Het indienen van een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen is daarom noodzakelijk voor egel.

Figuur 5.2 Plangebied (rood omlijnd) met de waarneming van egel (blauwe stip).

Aan het verkrijgen van een ontheffing Wet natuurbescherming voor egel worden o.a. voorwaarden gesteld aan de periode waarin ruigte en struweel wordt verwijderd (buiten de kwetsbare overwinterings- en voortplantingsperiode in oktober) en daarnaast is van belang dat opnieuw leefgebied wordt ontwikkeld op de nieuwbouwlocatie. Ontwikkeling van nieuw leefgebied is mogelijk door het realiseren van rommelhoekjes en/of speciale egelkasten en aanplant/ verplaatsen van dichte struiken.

Ontheffing voor egel wordt bij vrijwel alle aanvragen verleend. In deze specifieke situatie is uitzicht op ontheffing, omdat voldaan kan worden aan de voorwaarden voor het verlenen van ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming:

- In voorliggende situatie kan de functionaliteit van de leefomgeving gegarandeerd worden door het realiseren van nieuwe verblijfplaatsen voor egel in groenstructuren en egels tijdens het bouwrijp maken van het plangebied te ontzien in kwetsbare perioden van voortplanting en overwintering.
- Het belang van de nieuwbouw kan worden onderbouwd met het volgende belang uit de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 lid 2a): In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of

van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde.

- Het ontbreken van alternatieven kan onderbouwd worden door aan te geven dat de locatie is aange-merkt als woningbouwlocatie in het Structuurvisie Kampen 2030.

Op basis van bovenstaande is aangetoond dat er uitzicht is op ontheffing: de Wet natuurbescherming staat uitwerking van het bestemmingsplan niet in de weg ten aanzien van egel.

Overige grondgebonden zoogdieren

Verblijfplaatsen van andere beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming in de provincie Overijssel geldt (o.a. eekhoorn, steenmarter en das), worden op basis van terreinkenmerken, het gebruik van het plangebied, de veldbezoeken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) niet verwacht.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van een aantal algemeen voorkomende grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten, zoals huisspitsmuis en bosmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van overige zoogdieren - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

5.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt tussen twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1).

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens (NDFF, 2021), de veldbezoeken en de terreinkenmerken worden geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten (zie kader 5.2) verwacht in het plangebied.

Kader 5.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

In de omgeving van het plangebied zijn wel waarnemingen van huismus bekend (NDFF, 2021). Tijdens het veldbezoek zijn wel enkele huismussen aangetroffen in een boom op het terrein. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor huismus door aanwezigheid van bomen, gazon en overige vegetatie. In de omgeving is echter voldoende alternatief foerageergebied in de vorm van bomen, hagen en gazons, waardoor er geen onmisbaar foerageergebied van huismussen wordt aangetast die in omliggende bebouwing

nesten hebben. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nesten - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

Overige broedvogels

Het plangebied bevat geschikt broedbiotoop voor enkele algemene soorten zoals merel, winterkoning, tijaftjaf, vink, houtduif, roodborst en Turkse tortel. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Werkzaamheden die nesten van aanwezige beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de verwachte soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten voor 15 februari en na 15 december. Wanneer werkzaamheden buiten deze periode worden opgestart is het advies om een broedvogelcontrole uit te voeren door een ter zake deskundige. Tijdens de broedvogelcontrole wordt gekeken of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van vogels zonder jaarrond beschermde nesten - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

5.4 Amfibieën

Verblijfplaatsen van beschermde amfibieën waarvoor geen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming in de provincie Overijssel geldt (o.a. poelkikker en rugstreeppad), worden op basis van terreinkenmerken, het gebruik van het plangebied, de veldbezoeken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) niet verwacht.

Wel zijn in het plangebied vaste verblijfplaatsen van een aantal algemeen voorkomende, beschermde amfibieën met een provinciale vrijstelling aangetroffen en/of te verwachten (o.a. gewone pad en bruine kikker). Bij de geplande ingrepen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van amfibieën - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

5.5 Overige soorten

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) worden in het plangebied vaste verblijfplaatsen van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden uitgesloten. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen. De Wet natuurbescherming vormt - ten aanzien van overige soortgroepen - geen belemmering voor uitwerking van het bestemmingsplan.

6. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2022). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2021. Versie 1. Januari 2022.

CROW (2018). Toekomstbestendig parkeren: van parkeercijfers naar parkeernormen. Ede, Nederland: CROW.

Internet

Egelbescherming.nl (website met informatie over egel). Geraadpleegd oktober 2021.

NDFF uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd april 2021.

Overheid (2021a). Wet natuurbescherming (<https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>).

Overheid (2021b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>.

Overijssel (2021). Natuurnetwerk Nederland (https://services.geodataoverijssel.nl/viewer/layer/B46_natuur_en_landschap/B46_Natuurnetwerk_Nederland).

Provincie Overijssel (2019). Actualisatie Omgevingsverordening 2018/2019.
(<https://overijssel.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9923phVerordening006-va01>).

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

Bijlagen

Bijlage 1 AERIUS-berekening

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- Overzicht
- Samenvatting situaties
- Resultaten
- Detailgegevens per emissiebron

*Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers*

Contactgegevens

Rechtspersoon	Gemeente Kampen
Inrichtingslocatie	-, --

Activiteit

Omschrijving	Hanzewijk Kampen
Toelichting	Gebruiksfase

Berekening

AERIUS kenmerk	RUFLaQ2ohXTX
Datum berekening	31 januari 2022, 18:12
Rekenconfiguratie	Wnb-rekengrid

Totale emissie

	Rekenjaar	Emissie NH3	Emissie NOx
Situatie 1 - Beoogd	2022	< 0,1 ton/j	< 0,1 ton/j

Resultaten

	Hoogste depositie	Hexagon	Gebied
Situatie 1 - Beoogd	-		
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)	0,00 ha		
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)	0,00 ha		
Grootste toename van depositie	0,00 mol/ha/j		
Grootste afname van depositie	0,00 mol/ha/j		

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2022

Emissiebronnen

Verkeersnetwerk

Emissie NH₃

< 0,1 ton/j

Emissie NO_x

< 0,1 ton/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

De bronnen op de kaart horen bij de Beoogde situatie.

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol/ha/jr)	Met toename (ha gekarteed)	Grootste toename (mol/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol/ha/jr)
Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie	2021.0.2_20220128_2eee9c6138
Database versie	2021_2eee9c6138

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
<https://www.aerius.nl/>